

- **Program**

Plan

Policy

Riktlinjer

Borås Stads

Handlingsprogram för säkerhet och beredskap

2024–2027

Borås Stads styrdokument

Planerande

PROGRAM – vägval, verksamheter och metoder i riktning för att nå målen i Borås
PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning
RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

Fastställt av: Kommunfullmäktige
Datum: 2024-03-21
För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller för: Borås Stads nämnder och bolagsstyrelser
Dnr: 2024-00090
Dokumentet gäller till och med: 2027

Globala målen

Detta styrdokument bidrar till följande globala mål:

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Inriktning för handlingsprogrammet	5
2.1 Tre grundläggande principer för arbetet	5
3. Struktur, roller och ansvar	6
3.1 Den centrala nivån	6
3.2 Den lokala nivån	6
4. Systematiskt säkerhets- och bered skapsarbete – strategiskt och operativt	7
4.1 Strategiskt säkerhets- och beredskapsarbete	7
4.1.1 Internt skydd	7
4.1.2 Beredskap	7
4.2 Operativ krishanteringsresurs	7
5. Risk- och sårbarhetsanalys	8
6. Geografiskt områdesansvar	9
7. Planering för säkerhets- och beredskapsarbetet under mandatperioden	10
7.1 Samhällsviktig verksamhet	10
7.2 Samverkan	10
7.3 Kontinuitetshantering	10
7.4 Resurskartläggning	11
7.5 Systematiskt säkerhetsarbete	11

1. Inledning

Handlingsprogram för säkerhet och beredskap utgör grunden för Borås Stads styrning av arbetet inom detta område. Handlingsprogrammet är det styrdokument som beskriver hur Borås Stad ska möta uppgifterna i överenskommelsen mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) – *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap*. Borås Stad ska genom sin styrning säkerställa att arbetet med säkerhet och beredskap får genomslag i alla verksamheter. Ett systematiskt arbete med säkerhet och beredskap skapar en robust och motståndskraftig stad.

Ett omfattande arbete har genomförts under 2023 avseende Borås Stads risk- och sårbarhetsanalys och denna utgör nu en central utgångspunkt för de mål, inriktningar och ambitioner som presenteras i detta handlingsprogram. Med risk- och sårbarhetsanalysen som grund blir handlingsprogrammet ett verktyg för att styra arbetet med säkerhet och beredskap under mandatperioden.

2. Inriktning för handlingsprogrammet

Säkerhets- och beredskapsarbetet handlar om att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera olika samhällsstörningar. När kommunen drabbas behöver Borås Stads verksamheter vara förberedda att kunna hantera störningar som kan hota att sätta viktiga samhällsfunktioner ur spel.

2.1 Tre grundläggande principer för arbetet

Den övergripande inriktningen på Borås Stads beredskapsarbete baseras på de tre principerna ansvarsprincipen, närhetsprincipen och likhetsprincipen. Det förutsätter att nämnder och bolag bedriver ett kontinuerligt beredskapsarbete och integrerar arbetet i sin ordinarie verksamhet.

Ansvarsprincipen – den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska också ha det under en krissituation. Ansvaret inkluderar både att ha förmåga att skapa robusthet och krishanteringsförmåga samt att vid behov initiera och bedriva samverkan.

Närhetsprincipen – en kris ska hanteras så nära där den inträffar som möjligt, både geografisk och organisatoriskt.

Likhetsprincipen – en verksamhets organisation och lokalisering ska så långt som möjligt överensstämma i fred, kris och vid höjd beredskap.

3. Struktur, roller och ansvar

Borås stads centrala krisledning utgörs av krisledningsnämnd, krisledningsstab och andra stödfunktioner. Säkerhets- och beredskapsarbetet i Borås Stad ska bedrivas på såväl central som lokal nivå. En tydlig ansvarsfördelning mellan central och lokal nivå samt mellan olika funktioner i verksamheten är dock en förutsättning för ett effektivt säkerhets- och beredskapsarbete.

3.1 Den centrala nivån

Den centrala nivån utgörs av Kommunstyrelsen som ansvarar för att leda och samordna det kommunövergripande arbetet med säkerhet och beredskap i Borås Stad. Den centrala nivån har till uppgift att inrikta, följa upp och utveckla Borås Stads samlade säkerhets- och beredskapsarbete.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att arbetet inom säkerhets- och beredskapsområdet drivs framåt och för att lagstiftningen på området efterlevs. Arbetet ska skapa strategiska och taktiska förutsättningar samt agera stödjande och lärande i syfte att säkerställa ett väl fungerande säkerhets- och beredskapsarbete.

På den centrala nivån ansvarar Stadsdirektören för en ändamålsenlig krisledning i Borås Stad. Stadsdirektören ska tillse att det finns en organisation som dels har god förmåga att hantera fredstida kriser, dels uppnår en grundläggande förmåga till civilt försvar. I ansvaret ingår att säkerställa att Borås Stad har nödvändiga styrdokument vad gäller säkerhetsarbete inklusive informationssäkerhet, krishantering och civilt försvar.

Krisledningsnämnden fungerar som stadens politiska ledning om kommunen drabbas av en extraordinär händelse. Krisledningsnämndens uppgifter regleras i lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Uppgifterna framgår även av nämndens reglemente.

3.2 Den lokala nivån

Den lokala nivån utgörs av Borås Stads nämnder, bolag och räddningstjänstförbund. Samtliga dessa har ett långtgående ansvar som omfattar säkerhets- och beredskapsarbetet inom det egna verksamhetsområdet.

- *Nämnderna* förväntas tillse att förvaltningarna deltar i det samlade säkerhets- och beredskapsarbete som Kommunstyrelsen leder, samordnar och inriktar.
- *Kommunala bolag* förväntas delta i det arbete med beredskap som Kommunstyrelsen leder, samordnar och inriktar.
- *Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbud (SÄRF)* ska stödja Borås Stad i arbetet med beredskap.

Ansvaret för att vidta de åtgärder som krävs i såväl det förberedande skedet som under och efter en samhällsstörning åligger Borås Stads verksamheter. Borås Stads nämnder och bolag har ansvaret för att säkerhets- och beredskapsarbetet bedrivs på ett fullgott sätt inom det egna verksamhetsområdet utifrån ansvars-, närhets- och likhetsprinciperna. Säkerhets- och beredskapsarbetet ska utgöra en naturlig del av nämndernas och bolagens verksamhet och bedrivs systematiskt.

4. Systematiskt säkerhets- och beredningsarbete – strategiskt och operativt

I Borås Stad ska arbetet med säkerhet och beredskap minimera konsekvenserna av samhällsstörningar samt öka Borås Stads förmåga att motstå sådana störningar. Ett strategiskt och operativt arbete med säkerhet och beredskap ska utföras på central nivå för att ge den lokala nivån goda förutsättningar att bedriva ett fullgott arbete enligt ansvarsprincipen.

4.1 Strategiskt säkerhets- och beredningsarbete

Kommunstyrelsen har bland annat till uppdrag att arbeta långsiktigt och strategiskt med Borås Stads övergripande arbete med säkerhet och beredskap. Kommunstyrelsen ska genom sitt uppdrag skapa strategiska och taktiska förutsättningar samt agera inriktande, stödjande och följa upp Borås Stads verksamhetens arbete inom säkerhets- och beredningsområdet.

4.1.1 Internt skydd

Arbetet med internt skydd handlar om att skydda Borås Stads personal, verksamheter och egendom mot oönskade händelser. Arbetet med internt skydd inkluderar att säkerställa en väl fungerande verksamhet inom Borås Stad med så få störningar och egendomsförluster som möjligt.

Arbetet med internt skydd omfattar:

- systematiskt brandskyddsarbete (SBA)
- teknisk säkerhet
- hot och våld
- försäkringsfrågor
- bevakningsrelaterade tjänster
- evenemangssäkerhet.

4.1.2 Beredskap

Arbetet med beredskap ska öka Borås Stads förmåga att förebygga, motstå och hantera samhällsstörningar under hela skalan från fredstida kriser till höjd beredskap. Arbetet med civilt försvar stärker Borås Stads förmåga att hantera samhällsstörningar över hela hotskalan. Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra antagonistiska hot eller brott.

Arbetet med beredskap omfattar:

- krisberedskap
- civilt försvar
- säkerhetsskydd.

4.2 Operativ krishanteringsresurs

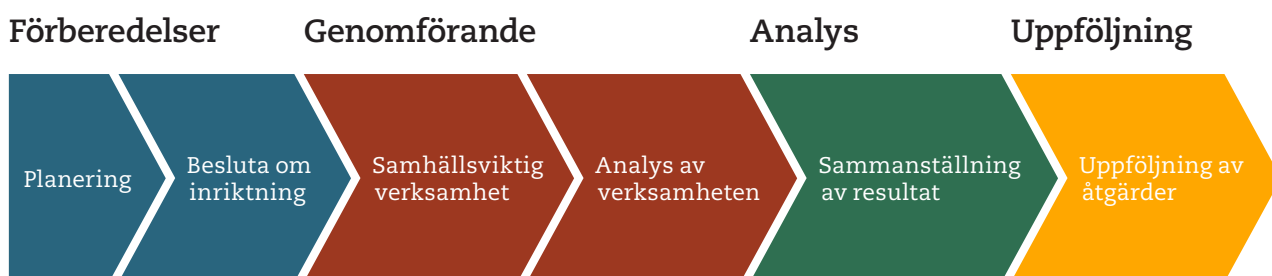
Serviceämnden ska stödja Borås Stads nämnder och bolag genom att utgöra en förstärkningsresurs inom beredningsområdet. Under mandatperioden ska de operativa förmågor och resurser som behöver finnas i Borås Stads egen regi definieras. Uppdraget ska resultera i en fastställd ambitionsnivå som definierar Servicekontorets krishanteringsförmåga. Serviceämnden ska ha de förmågor och resurser som krävs för att kunna hantera och stödja Borås Stads verksamheter vid extraordinära händelser. Serviceämnden tillsammans med Kommunstyrelsen ska under mandatperioden även utreda och ta fram förslag på utformning av Borås Stads gemensamma beredningslager.

5. Risk- och sårbarhetsanalys

Varje mandatperiod ska kommuner analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Risk- och sårbarhetsanalysen ska vara ett verktyg i en kontinuerlig process i Borås Stad. Genom processen skapas ett tydligt samband mellan identifierade risker, sårbarheter och slutligen behov av åtgärder för att öka förmågan.

Syftet med att ta fram en risk- och sårbarhetsanalys är att öka medvetenheten och kunskapen hos beslutsfattare och verksamhetsansvariga om vilka hot och risker som finns inom det egna verksamhetsområdet. Ett annat viktigt syfte är att ta fram ett underlag för urval och prioritering av åtgärder som minskar risker och sårbarheter och ökar förmågan att hantera samhällsstörningar.

Processen med att ta fram en risk- och sårbarhetsanalys bygger på ett aktivt deltagande från Borås Stads nämnder och bolag; nedan illustreras den kommunövergripande processen i Borås Stad. För att få ett helhetsgrepp kring säkerhet och beredskap ska risk- och sårbarhetsanalysen utgöra ett underlag för det systematiska säkerhetsarbetet i Borås Stads verksamheter.

6. Geografiskt områdesansvar

Alla kommuner har ett lagreglerat geografiskt områdesansvar enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Borås Stad ska utifrån sitt uppdrag och geografiska områdesansvar samråda och samverka med andra aktörer och myndigheter i syfte att skapa robusta, effektiva och ändamålsenliga insatser för beredskap.

Det finns flera alternativ till former för samverkan och samordning med viktiga aktörer inom det geografiska området. Borås Stad kan nyttja befintliga forum, upprätta en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) eller etablera former för samverkan med andra aktörer.

Borås Stad har som ambition under mandatperioden att utveckla strukturen för sin ISF samt att fördjupa sin samverkan med det lokala näringslivet och privata aktörer som utgör samhällsviktig verksamhet i frågor som rör området beredskap.

Borås Stad ska även under mandatperioden utveckla sin förmåga att etablera information- och trygghetspunkter i kommunen för att säkerställa att Borås Stads invånare kan ta del av myndighetsinformation vid en kris eller samhällsstörning.

7. Planering för säkerhets- och beredskapsarbetet under mandatperioden

Borås Stad ska arbeta med följande aktiviteter utifrån de åtgärdsförslag som framkom i den stadsövergripande risk- och sårbarhetsanalysen.

7.1 Samhällsviktig verksamhet

Aktivitet

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- genomföra en fördjupad identifiering av samhällsviktig verksamhet i Borås Stads förvaltningar och bolag.

Nämnder och bolag förväntas delta.

I risk- och sårbarhetsanalysen synliggörs behovet av att identifiera vilka aktiviteter och processer som är samhällsviktiga i Borås Stads nämnder och bolag. Genom att kartlägga på processnivå tydliggörs vilka områden som ska prioriteras och upprätthållas vid fredstida kriser eller höjd beredskap.

Identifieringen kommer utgöra en viktig grund för det fortsatta arbetet med kontinuitetshantering samt utgöra ett underlag för Borås Stads arbete med krigsorganisation.

7.2 Samverkan

Aktivitet

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- etablera och utveckla tydliga samverkansformer för området säkerhet och beredskap för Borås Stads nämnder och bolag.

Nämnder och bolag förväntas delta.

I risk- och sårbarhetsanalysen identifieras behovet av att utveckla samverkansformerna för Borås Stads verksamheter i frågor som rör säkerhet och beredskap. I ett sådant forum kan Borås Stads nämnder och bolag öka sin förmåga inom området säkerhet och beredskap. Forumet skulle även underlätta spridning av information, material och kunskap inom området.

7.3 Kontinuitetshantering

Aktivitet

Nämnder och bolag ansvarar för att:

- utveckla arbetet med kontinuitetshantering i sin verksamhet.

Kommunstyrelsen förväntas stödja och samordna arbetet.

I risk- och sårbarhetsanalysen identifieras kontinuitetshantering som den i särklass viktigaste förmågehöjande åtgärden för Borås Stads verksamheter. Kontinuitetshantering behöver därför integreras i verksamheternas ordinarie arbete och följas upp kontinuerligt.

7.4 Resurskartläggning

Aktivitet

Servicenämnden ansvarar för att:

- genomföra en kartläggning av Borås Stads samlade resurser inom området beredskap.

Uppdraget genomförs i samråd med Kommunstyrelsen. Nämnder och bolag förväntas delta.

För att kunna fördela resurserna där de behövs som bäst vid fredstida krissituationer eller vid höjd beredskap behöver en kartläggning av Borås Stads samlade resurser genomföras. Resurskartläggningen syftar till att ge en överblick över vilka resurser som finns tillgängliga inom Borås Stad. Uppdraget ger också ett underlag till framtida investeringar och ett fortsatt arbete med att utveckla Borås Stads beredskapslager.

7.5 Systematiskt säkerhetsarbete

Aktivitet

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- fortsatt utveckla och stärka det systematiska säkerhetsarbetet i Borås Stads verksamheter.

Nämnder och bolag förväntas delta.

Kommunstyrelsen ska under mandatperioden utveckla och stärka det systematiska säkerhetsarbetet i Borås Stads verksamheter. En viktig del i arbetet är att följa utvecklingen, investera i nödvändig utrustning och genomföra kunskapshöjande insatser inom områdena hot och våld samt systematiskt brandskyddsarbete.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se